CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2013

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD | | | | **PESEL** | | | | | | | | | | |

Miejsce na naklejkę z kodem

EGZAMIN MATURALNY Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

POZIOM PODSTAWOWY

8 MAJA 2015

Godzina rozpoczęcia: 14:00

Czas pracy: 120 minut

Liczba punktów do uzyskania: 100

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 22 strony (zadania 1–32). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Zadanie 1. *(3 pkt)*

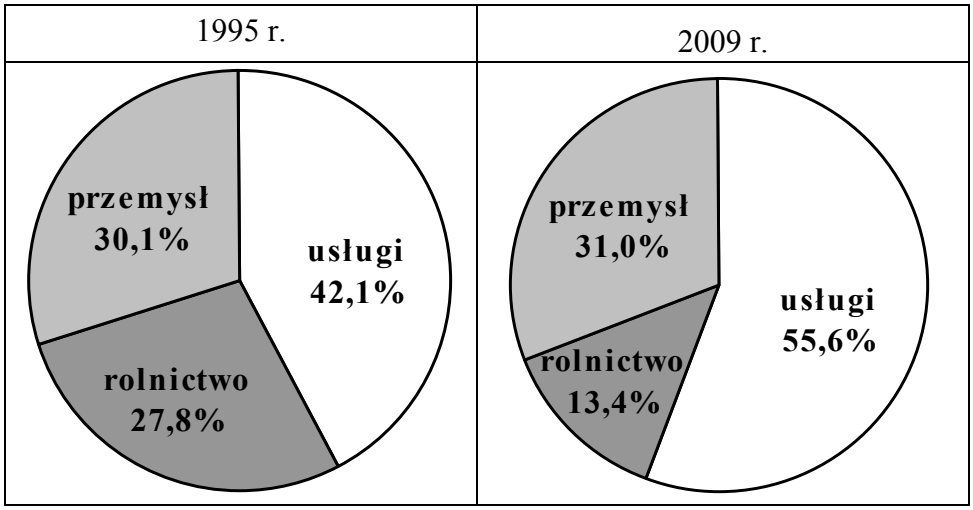
Do każdego opisu dopisz odpowiadającą mu nazwę. Odpowiedzi wybierz spośród podanych: rola społeczna, stratyfikacja społeczna, świadomość społeczna, tożsamość społeczna.

	Opis	Nazwa
A.	Poczucie wspólnoty, przynależności do określonej kategorii społecznej.	
B.	Zbiór szeroko rozpowszechnionych i akceptowanych poglądów, idei i przekonań.	
C.	Zbiór oczekiwań związanych z określoną pozycją społeczną.	

Zadanie 2. *(2 pkt)*

Odwołując się do danych z wykresów, przedstaw zmiany w strukturze zatrudnienia w Polsce w latach 1995–2009.

Struktura zatrudnienia w Polsce

Źródło: http://www.wiking.edu.pl

.....

.....

.....

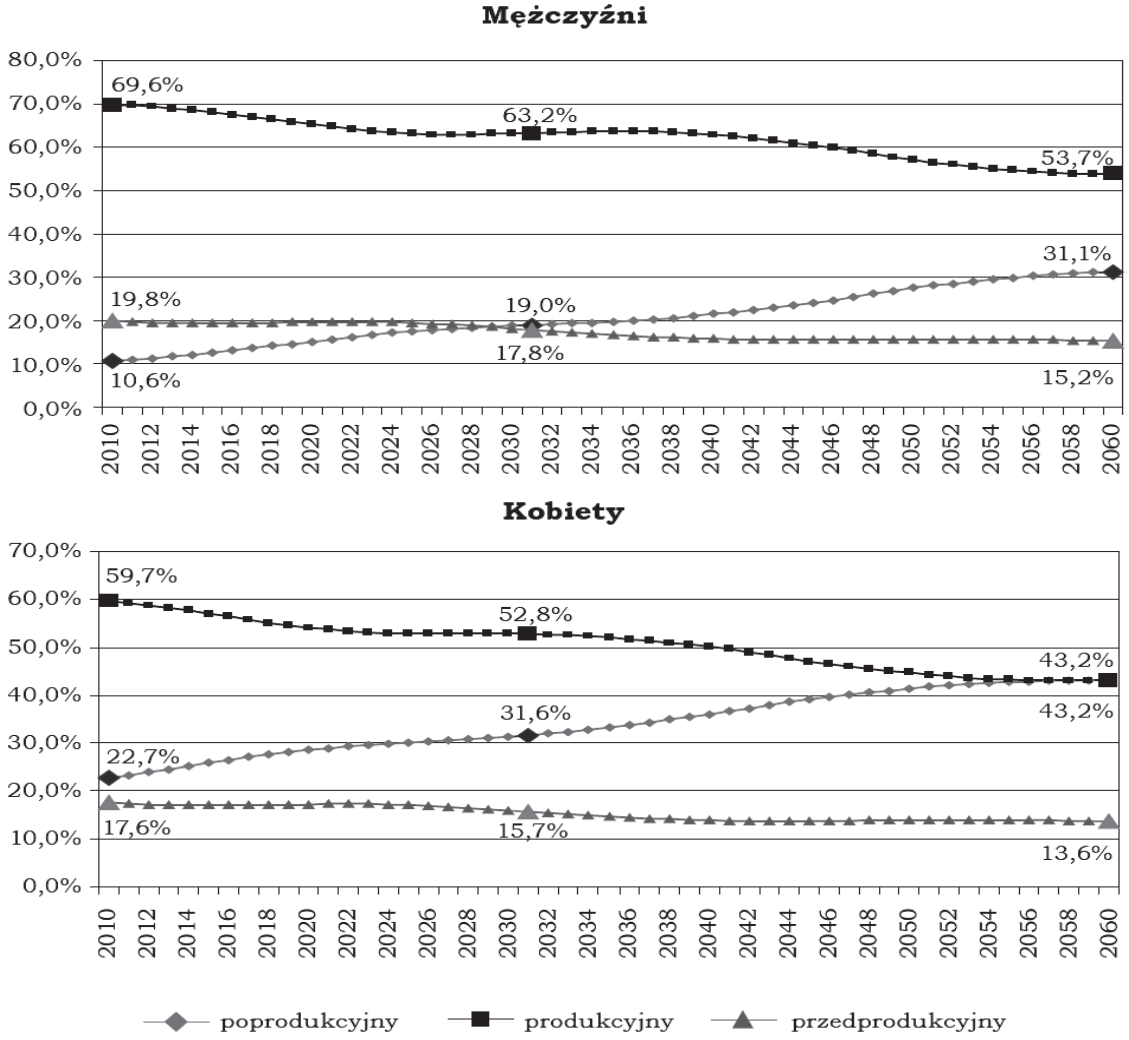
.....

.....

Zadanie 3. *(3 pkt)*

Na podstawie wykresów i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Wykresy. Udziały poszczególnych grup ekonomicznych w populacji według płci

Na podstawie: *System emerytalny – problemy na przyszłość. Materiały z seminariów ZUS*, Warszawa 2011, s. 12.

A. Wyjaśnij problem, który przedstawia prognoza demograficzna ZUS dla Polski.

.....

.....

.....

B. Odwołując się do danych, rozstrzygnij, która kategoria społeczna – kobiety czy mężczyźni – będzie w 2060 roku częściej korzystała ze świadczeń emerytalnych.

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.	2.	3.
	Maks. liczba punktów	3	2	3
	Uzyskana liczba punktów			

Zadanie 4. *(1 pkt)*

Podaj nazwę postawy względem państwa i narodu, do której odnosi się zamieszczona fotografia.

.....

Zadanie 5. *(3 pkt)*

Do każdego opisu dopisz nazwę mniejszości etnicznej zamieszkującej na terytorium Polski. Odpowiedzi wybierz spośród podanych: **Romowie, Karaimi, Łemkowie, Tatarzy.**

A. Przedstawiciele tej mniejszości mieszkali na ziemiach Wielkiego Księstwa Litewskiego od końca XIV wieku. Ich przodkami byli emigranci lub uciekinierzy z terenów ówczesnej Złotej Ordy oraz z Krymu. Porozumiewają się językiem polskim, ale pozostali wyznawcami islamu. Bohoniki i Kruszyniany to miejsca ważne dla nich ze względów religijnych i kulturowych.

……

B. Przedstawiciele tej mniejszości do Polski przybywali od XV wieku wzdłuż łuku Karpat i od strony Niziny Węgierskiej, a następnie z obszarów Niemiec, Siedmiogrodu i Wołoszczyzny. Większość z nich prowadziła niegdyś wędrowny tryb życia. Obecnie mieszkają głównie w miastach, co jest konsekwencją przymusowej polityki osiedleńczej prowadzonej przez władze PRL.

……

C. Tradycyjnie członkowie tej mniejszości zamieszkiwali Beskid Niski i część Beskidu Sądeckiego. Na tereny obecnego dominującego miejsca zamieszkiwania (województwo dolnośląskie) zostali przesiedleni w wyniku akcji „Wisła”. Część przedstawicieli tej mniejszości podkreśla swój związek z narodem ukraińskim, a część – nie.

……

Zadanie 6. *(5 pkt)*

Na podstawie danych z tabeli i wykresu wykonaj polecenia.

Tabela. Opinie społeczeństwa polskiego na temat nastawienia politycznego mediów

Jak określił(a)by Pan(i) nastawienie polityczne programów informacyjnych i publicystycznych telewizji publicznej (programy: TVP1, TVP2, TVP Info)? Czy zwykle:	Zainteresowanie polityką		
	małe	średnie	duże
	w procentach		
– sprzyjają one rządowi i koalicji rządzącej	22	34	46
– sprzyjają one opozycji	6	7	5
– są bezstronne	45	44	44

Na podstawie: *Ocena wiarygodności programów informacyjnych i publicystycznych*, Komunikat z badań CBOS BS/150/2012.

Wykres. Odpowiedzi respondentów na pytanie: Jakie cechy przede wszystkim powinni mieć dziennikarze dobrze wykonujący swoją pracę?

Na podstawie: *Opinie na temat pracy dziennikarzy,* Komunikat z badań CBOS BS/164/2012.

A. Podaj, która odpowiedź zamieszczona w tabeli zróżnicowała respondentów w największym stopniu.

.....

B. Przedstaw zależność między opinią respondentów na temat nastawienia politycznego programów telewizji publicznej a zainteresowaniem polityką tych respondentów.

.....

.....

.....

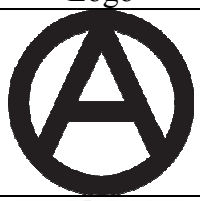
C. Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F – jeśli jest fałszywa.

1.	W 2012 roku większy odsetek respondentów wskazuje, że cechą dobrego dziennikarza powinna być bezstronność, niż jest przekonanych o bezstronności programów telewizji publicznej.	**P**	**F**
2.	Największy spadek w opiniach na temat postulowanych cech dziennikarza w okresie 2002–2012 zanotowało stwierdzenie dotyczące poczucia odpowiedzialności za słowo, skutki swej pracy.	**P**	**F**
3.	W latach 2002–2012 wzrost wskazań na dociekliwość, wytrwałość w zdobywaniu informacji jako postulowaną cechę dobrego dziennikarza wyniósł 4%.	**P**	**F**

Wypełnia egzaminator	**Nr zadania**	**4.**	**5.**	**6.**
	Maks. liczba punktów	**1**	**3**	**5**
	Uzyskana liczba punktów			

Zadanie 7. *(3 pkt)*

Uzupełnij tabelę – do każdej informacji o ruchu społecznym dopisz jego nazwę.

	Logo	Opis	Nazwa
A.		Ruch stawiał na pierwszym miejscu sprzeciw wobec wszelkiej organizacji państwowej. Jego działacze wysuwali postulaty obalenia władzy w każdej postaci.	
B.		Celem ruchu była walka o rzeczywiste zrównanie szans kobiet i mężczyzn w życiu publicznym.	
C.		Ruch potępiał wojny i występował przeciwko zbrojeniom. Jego celem było ustanowienie trwałego pokoju między państwami.	

Zadanie 8. *(1 pkt)*

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Przedstawicielem liberalnej doktryny gospodarczej i twórcą pojęcia *niewidzialnej ręki rynku* był

A. Adam Smith.

B. Edmund Burke.

C. Fryderyk Engels.

D. John Maynard Keynes.

Zadanie 9. *(4 pkt)*

Na podstawie mapy i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Fragment mapy politycznej Europy

A. Uzupełnij zdania – wpisz nazwę państwa i numer, którym oznaczono je na mapie.

Referenda i lokalne zgromadzenia ludowe to formy demokracji bezpośredniej najczęściej współcześnie stosowane w …… . Państwo to zostało oznaczone na mapie numerem ……. .

B. Przedstaw zaletę i wadę form demokracji bezpośredniej zaprezentowanych w punkcie A.

zaleta – ……..…...

……..……

wada – ……..…....

……..……

Zadanie 10. *(3 pkt)*

Do każdego opisu dopisz pełną nazwę partii politycznej funkcjonującej w Rzeczypospolitej Polskiej.

	Opis	Nazwa
A.	Partia jest członkiem Sojuszu Europejskich Konserwatystów i Reformatorów. W latach 2006–2007 jej lider pełnił funkcję Prezesa Rady Ministrów. W programie opowiedziała się za obniżeniem podatku VAT oraz wprowadzeniem dodatkowej stawki w podatku dochodowym – 39%.	
B.	Partia agrarna, której lider w latach 1993–1995 pełnił funkcję Prezesa Rady Ministrów. Partia postulowała wprowadzenie tzw. podatku rodzinnego – takiej zmiany w podatku dochodowym, która uzależniałaby jego wielkość od liczby dzieci w rodzinie.	
C.	Partia jest członkiem Międzynarodówki Socjalistycznej. W latach 2001–2004 jej lider pełnił funkcję Prezesa Rady Ministrów. Opowiedziała się za wprowadzeniem 4 stawek w podatku od dochodów osobistych – na poziomie 15, 18, 32 i 50%.	

Zadanie 11. *(3 pkt)*

Oceń, czy poniższe informacje dotyczące Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F – jeśli jest fałszywa.

A.	Parlamentarzyści są przedstawicielami narodu, więc wiążą ich instrukcje wyborców.	**P**	**F**
B.	Ważność wyborów do Sejmu i Senatu stwierdza Naczelny Sąd Administracyjny.	**P**	**F**
C.	Sejm decyduje w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej o stanie wojny i o zawarciu pokoju.	**P**	**F**

Wypełnia egzaminator	**Nr zadania**	**7.**	**8.**	**9.**	**10.**	**11.**
	Maks. liczba punktów	**3**	**1**	**4**	**3**	**3**
	Uzyskana liczba punktów					

Zadanie 12. *(4 pkt)*

Na podstawie tekstu źródłowego i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

W systemie tym okręgi wyborcze są najczęściej jednomandatowe. W danym okręgu mandat otrzymuje tylko ten kandydat, który zebrał określoną prawem większość głosów. Każda partia wystawia zatem w okręgu jednego kandydata. Wyborca oddaje swój głos na tę lub inną partię, głosując na jej kandydata.

Na podstawie: *Społeczeństwo i polityka. Podstawy nauk politycznych*, red. K.A. Wojtaszczyk, W. Jakubowski, Warszawa 2007, s. 333.

A. Podaj nazwę opisanego systemu wyborczego.

……...

B. Przedstaw zaletę i wadę opisanego systemu wyborczego.

zaleta – ……..…...

……..…….……

wada – ……..…....

……..…….……

C. Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Opisany system wyborczy występuje w Polsce w wyborach do

1. Sejmu RP.
2. Senatu RP.
3. rady powiatu.
4. sejmiku województwa.

Zadanie 13. *(2 pkt)*

Na podstawie rysunku satyrycznego uzupełnij zdania – wpisz nazwy komisji sejmowej (A.) i funkcji Sejmu RP (B.).

Źródło: http://mleczko.interia.pl

Sejmowa komisja przedstawiona na ilustracji, powołana do zbadania określonej sprawy, nosi nazwę komisji (A.) ..... . Powołanie tej komisji jest jednym ze sposobów pełnienia przez Sejm RP funkcji (B.) ..... .

Zadanie 14. *(3 pkt)*

Na podstawie fotografii i podanych informacji oraz własnej wiedzy uzupełnij tabelę.

A.	B.
	
Posłanka na Sejm PRL i RP. Członek Unii Wolności. Minister sprawiedliwości w rządzie Jerzego Buzka. W 1992 roku objęła urząd Prezesa Rady Ministrów.	Posłanka na Sejm RP. Członek Platformy Obywatelskiej. Minister zdrowia w pierwszym rządzie Donalda Tuska. W 2014 roku objęła urząd Prezesa Rady Ministrów.

	Imię i nazwisko	Stanowisko państwowe pełnione w 2012 roku
A.		Ambasador RP przy Stolicy Apostolskiej
B.		

Zadanie 15. *(3 pkt)*

Oceń, czy poniższe informacje dotyczące władzy sądowniczej w Rzeczypospolitej Polskiej są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F – jeśli jest fałszywa.

A.	Trybunał Stanu orzeka w sprawach odpowiedzialności konstytucyjnej członków Rady Ministrów.	**P**	**F**
B.	Trybunał Konstytucyjny orzeka w sprawach związanych z wniesieniem skargi konstytucyjnej.	**P**	**F**
C.	Sąd Najwyższy orzeka o zaistnieniu tymczasowej przeszkody w sprawowaniu urzędu przez Prezydenta Rzeczypospolitej.	**P**	**F**

Wypełnia egzaminator	**Nr zadania**	**12.**	**13.**	**14.**	**15.**
	Maks. liczba punktów	**4**	**2**	**3**	**3**
	Uzyskana liczba punktów				

Zadanie 16. *(4 pkt)*

Uzupełnij tekst – wpisz nazwy organów państwowych uczestniczących w procesie legislacyjnym w Rzeczypospolitej Polskiej.

Prezydent Bronisław Komorowski podpisał ustawę budżetową na 2013 rok. Budżet przewiduje, że w tym roku deficyt nie przekroczy 35 mld 565 mln 500 tys. zł, a dochody wyniosą 299 mld 385 mln 300 tys. zł. Projekt ustawy budżetowej został uchwalony przez (A.) …… we wrześniu 2012 roku. Ustawa budżetowa na rok 2013 została uchwalona przez (B.) …… 12 grudnia 2012 roku. Następnie ustawa trafiła do (C.) ……, gdzie zaproponowano do niej 12 poprawek. Po ich przyjęciu przez (D.) …… ustawa trafiła do podpisu Prezydenta RP.

Zadanie 17. *(1 pkt)*

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Środkiem odwoławczym w postępowaniu cywilnym, który wnieść można jedynie do Sądu Najwyższego, jest

A. apelacja.

B. kasacja.

C. skarga.

D. zażalenie.

Zadanie 18. *(2 pkt)*

Na podstawie fragmentu *Kodeksu karnego* wymień cechy, które kwalifikują czyn zabroniony jako przestępstwo.

Art. 1. § 1. Odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto popełnia czyn zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia.
§ 2. Nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma.
§ 3. Nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu.
Art. 2. Odpowiedzialności karnej za przestępstwo skutkowe popełnione przez zaniechanie podlega ten tylko, na kim ciążył prawny, szczególny obowiązek zapobiegnięcia skutkowi.

- ……..
- ……..

Zadanie 19. *(3 pkt)*

Na podstawie tekstu źródłowego i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Amerykańscy konserwatyści – takie było m.in. stanowisko administracji Busha – obawiają się również, że prawa socjalne przyniosą dalsze ograniczenia suwerenności państwowej, i tak w dzisiejszych czasach mocno okrojonej. Skoro można interweniować zbrojnie w kraju z tego powodu, że są w nim łamane prawa człowieka – jak w Jugosławii [Serbii] w 1999 r. – to

w przyszłości można też wyobrazić sobie obalenie rządu suwerennego kraju z tego powodu, że nie dba wystarczająco o prawa socjalne – a więc naprawdę o poziom życia – swoich obywateli.

Źródło: A. Leszczyński, *Przeciw prywatyzowaniu wody*, „Gazeta Wyborcza", 10.12.2012, wyborcza.pl

A. Podaj dwa przykłady wolności lub praw człowieka zawartych w *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, które należą do podkreślonego w tekście rodzaju.

- ……..
- ……..

B. Wyjaśnij, czego dotyczą obawy wyrażone w tekście.

……...

……...

……...

Zadanie 20. *(3 pkt)*

Uzupełnij schemat – do każdej nazwy aktu prawnego dotyczącego ochrony praw i wolności człowieka dopisz nazwę właściwej organizacji. Odpowiedzi wybierz spośród: Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Organizacja Narodów Zjednoczonych, Rada Europy, Unia Europejska.

A.	B.	C.
MIĘDZYNARODOWY PAKT PRAW OBYWATELSKICH I POLITYCZNYCH	KONWENCJA O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA I PODSTAWOWYCH WOLNOŚCI	KARTA PRAW PODSTAWOWYCH
↓	↓	↓

Zadanie 21. *(3 pkt)*

Uzupełnij zdania dotyczące polskiej polityki zagranicznej – wpisz nazwy: programu (A.), państwa (B.) i dokumentu (C.).

Polska jest inicjatorem programu Unii Europejskiej (A.) ……, którym objęto sześć państw wchodzących do 1991 roku w skład ZSRR. Spośród nich dwa graniczą z Polską – są to Białoruś i (B.) ……..……...…...…. . Program ten m.in. ułatwia obywatelom tych państw uzyskanie (C.) ……..……....., co warunkuje ich wjazd na obszar strefy Schengen.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	16.	17.	18.	19.	20.	21.
	Maks. liczba punktów	4	1	2	3	3	3
	Uzyskana liczba punktów						

Zadanie 22. *(2 pkt)*

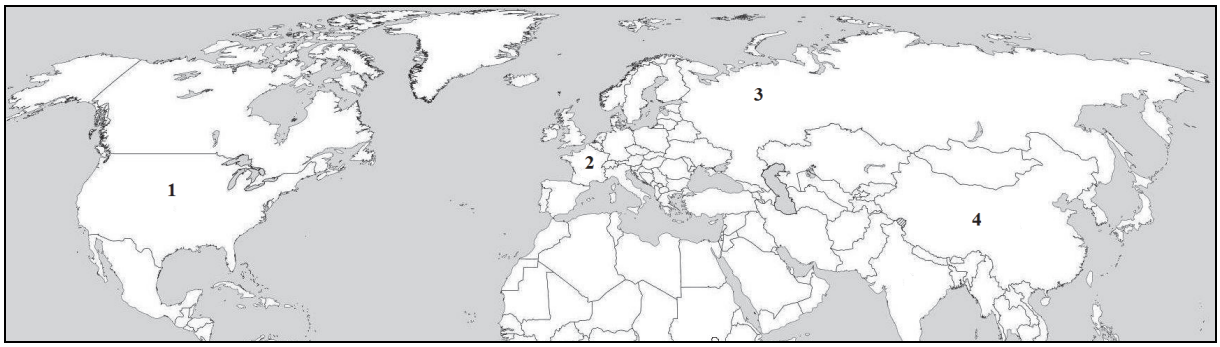
Spośród zdań dotyczących Organizacji Narodów Zjednoczonych wybierz dwa zdania prawdziwe. Zaznacz P przy tych zdaniach.

A.	Konferencja założycielska ONZ zakończyła się w 1946 roku podpisaniem *Karty Narodów Zjednoczonych*.	**P**
B.	W Zgromadzeniu Ogólnym ONZ każde państwo członkowskie dysponuje jednym głosem.	**P**
C.	Rada Bezpieczeństwa ONZ składa się z 5 stałych i 15 niestałych członków.	**P**
D.	Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości to główny organ sądowy ONZ.	**P**
E.	FAO to organ wyspecjalizowany ONZ zajmujący się rozwojem współpracy międzynarodowej w dziedzinie oświaty, nauki i kultury.	**P**

Zadanie 23. *(4 pkt)*

Uzupełnij tabelę – do każdego numeru dopisz polską nazwę państwa oraz zaznacz znakiem „X" każdą organizację międzynarodową, której jest ono członkiem.

Fragment mapy politycznej świata

Numer państwa	Nazwa państwa	Organizacja międzynarodowa		
		ONZ	NATO	UE
1.				
2.				
3.				
4.				

Zadanie 24. *(2 pkt)*

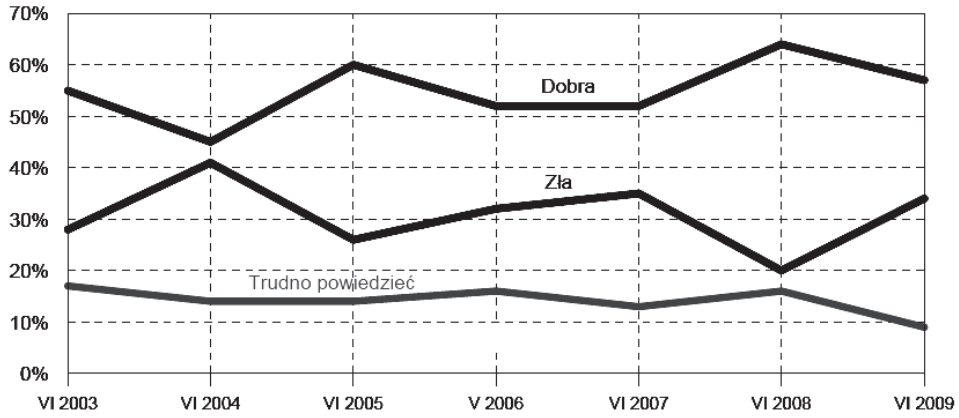
Uporządkuj chronologicznie traktaty dotyczące integracji europejskiej. Traktat chronologicznie pierwszy zaznacz w tabeli literą P, a chronologicznie ostatni – literą O.

	Traktat dotyczący integracji europejskiej	Chronologia
A.	traktat z Maastricht	
B.	traktat lizboński	
C.	traktat z Nicei	
D.	traktat paryski	

Zadanie 25. *(2 pkt)*

Odwołując się do danych z wykresu, przedstaw, jak zmieniła się ocena respondentów dotycząca międzynarodowej sytuacji Polski w ciągu roku po jej wejściu do Unii Europejskiej.

Wykres. Odpowiedź na pytanie: Jaka jest obecnie, Pana(i) zdaniem, międzynarodowa sytuacja Polski?

Źródło: *Bezpieczeństwo Polski na arenie międzynarodowej*, Komunikat z badań CBOS BS/98/2009.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 26. *(2 pkt)*

Wybierz dwa zdania, w których zawarte są opinie. W wyznaczone miejsca wpisz litery, którymi oznaczono te zdania.

A. Kolejne miliony internautów z Afryki, Azji, Ameryki Południowej podłączają się do sieci.
B. Tylko w Indiach prawie pół miliarda mieszkańców nie skończyło jeszcze 25 lat, a niemal wszyscy korzystają już z telefonów komórkowych.
C. W sąsiednim Pakistanie z internetu korzysta już ok. 30% mieszkańców.
D. Nie inaczej jest w Afryce, gdzie nawet w Somalii konkuruje ze sobą kilku operatorów sieci komórkowych, choć do dziś w tym kraju praktycznie nie działa rząd.
E. Ekonomiści piszą, że obecne przebudzenie gospodarcze krajów afrykańskich było niemożliwe bez telekomunikacyjnej rewolucji – upowszechnieniu dostępu do telefonów i internetu przypisują oni połowę wzrostu PKB.
F. Symboliczny przełom nastąpił w 2005 roku, społeczność internautów na świecie osiągnęła wtedy 900 milionów: połowa z nich zamieszkiwała kraje rozwinięte, połowa – rozwijające się.

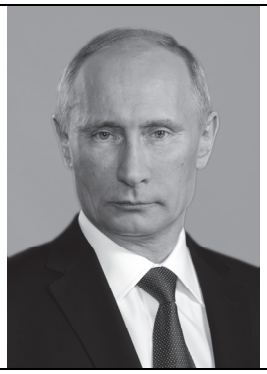
Na podstawie: E. Bendyk, *Dzieci Wielkiego Brata,* „Polityka" 2013, nr 25.

Zdania zawierające opinie – ☐ ☐

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	22.	23.	24.	25.	26.
	Maks. liczba punktów	2	4	2	2	2
	Uzyskana liczba punktów					

Zadanie 27. *(4 pkt)*

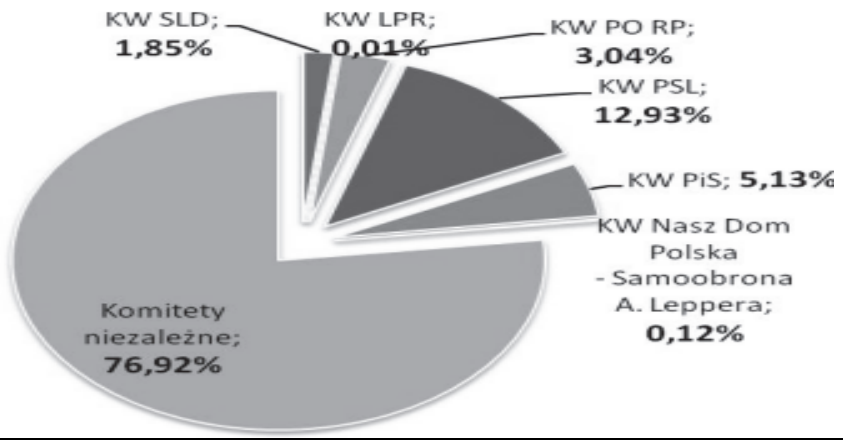
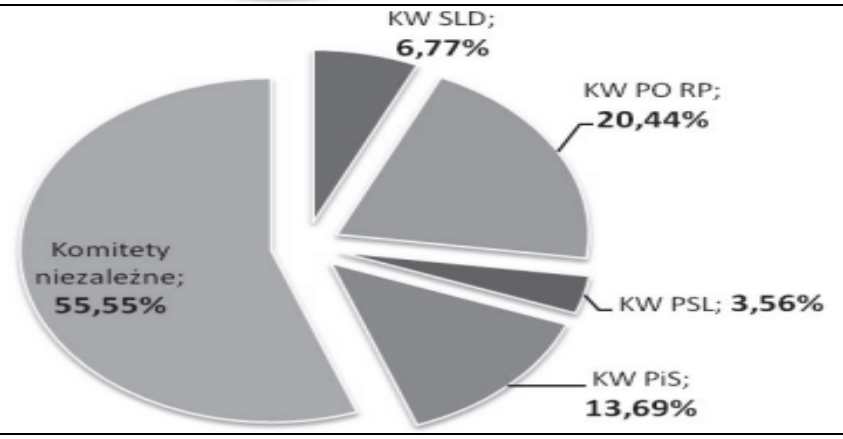
Do każdej fotografii oraz nazwy funkcji pełnionej przez polityka w 2014 roku dopisz jego nazwisko.

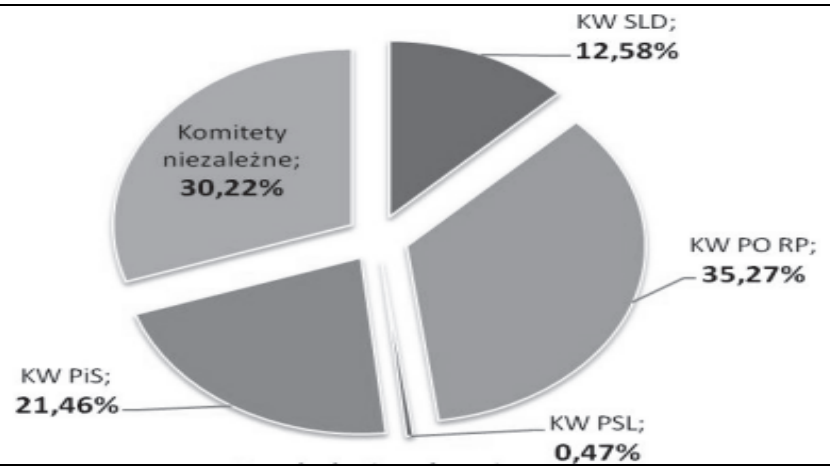
A.	B.	C.	D.
			
Prezydent Republiki Federalnej Niemiec	Premier Wielkiej Brytanii	Prezydent Federacji Rosyjskiej	Przewodniczący Rady Europejskiej

Zadanie 28. *(2 pkt)*

Odwołując się do danych przedstawionych na wykresach, podaj zależność między liczbą mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego a stopniem upartyjnienia jego organów stanowiących.

Wykresy. Skład organów stanowiących po wyborach samorządowych 2010 roku (według komitetów wyborczych)

w gminach do 20 tys. mieszkańców	
w gminach powyżej 20 tys. mieszkańców	

w miastach na prawach powiatu	

Na podstawie: J. Kwiatkowski, P. Modrzewski, D. Płatek, *Co nam powiedziały wybory samorządowe w 2010 roku, w 20 lat od wprowadzenia reformy samorządowej? Sukces? Porażka? Normalność? Raport z badań,* Kraków 2011, s. 35, 38.

……

……

……

……

……

Zadanie 29. *(2 pkt)*

Rozstrzygnij, czy – z punktu widzenia społeczeństwa polskiego – reaktywacja samorządu gminnego w 1990 roku była zasadna. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do wyników zaprezentowanych badań.

Tabela. Odpowiedzi na pytanie: W jakim stopniu – w Pana(i) ocenie – rozwój miejscowości, w której Pan(i) mieszka, zależy od

Oceny	samorządu		
	gminnego	powiatowego	wojewódzkiego
	w procentach		
W dużym stopniu	64	50	40
W średnim stopniu	25	31	35
W małym stopniu	5	8	12
Trudno powiedzieć	6	11	12

Na podstawie: *Samorządność w Polsce – bilans dwudziestolecia*, Komunikat z badań CBOS BS/144/2010.

……

……

……

……

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	27.	28.	29.
	Maks. liczba punktów	4	2	2
	Uzyskana liczba punktów			

Zadanie 30. *(2 pkt)*

Na podstawie tabeli przedstaw dwie różne motywacje, które wpłynęły na decyzje o kandydowaniu w wyborach do rady gminy.

Tabela. Motywacje kandydowania w wyborach do rady gminy

Motywacja A.	Motywacja B.
Zawsze człowiek się udzielał w jakichś organizacjach społecznych, młodzieżowych, jeszcze w PRL-u, i tak zostało.	Legitymuję się dość długim stażem zawodowym w jednostkach samorządowych i chciałam to wykorzystać w pracy rady.
Jeżeli chodzi o mnie, to zawsze od najmłodszych lat przejawiałem żyłkę społecznika, później formalizując to jakoś w samorządzie szkolnym i studenckim, a później w młodzieżówce partii.	Na co dzień jestem dyrektorem domu kultury. I miałem nadzieję, że to się też będzie trochę w sposób pozytywny przekładało na współpracę z ludźmi.

Na podstawie: J. Kwiatkowski, P. Modrzewski, D. Płatek, *Co nam powiedziały wybory samorządowe w 2010 roku, w 20 lat od wprowadzenia reformy samorządowej? Sukces? Porażka? Normalność? Raport z badań,* Kraków 2011, s. 85–86.

Motywacja A. – ……..

…….……

Motywacja B. – ……..

…….……

Zadanie 31. *(4 pkt)*

Na podstawie tekstu źródłowego wykonaj polecenia.

Liczba urzędników samorządowych systematycznie się zwiększała aż do […] [2010 r. W następnym roku] ubyło 6 tys. etatów (łącznie było ich 246 tys.). Ta tendencja długo się nie utrzymała. Na koniec 2012 r. było zatrudnionych już ponad 252 tys. pracowników.

Z danych GUS wynika, że na niektórych szczeblach administracji zatrudnienie jednak spadało. Na przykład w powiatach zmniejszyło się w porównaniu z 31 grudnia 2011 r. o prawie 800 etatów (wyniosło 57,6 tys. osób). Z kolei w samorządach wojewódzkich nastąpił wzrost o około 800 miejsc pracy (łącznie było ich 25,7 tys.). Około 400 przybyło ich w urzędach marszałkowskich. Łącznie zatrudniają one 14 tys. osób. W urzędach miast na prawach powiatu odnotowano łączny przyrost o niespełna 500 miejsc.

– Przez ten rok przepisy się nie zmieniły. Przejściowe zahamowanie wzrostowego trendu było wynikiem raportu Najwyższej Izby Kontroli (NIK) z 2010 r. krytykującego politykę kadrową gmin – podkreśla dr Stefan Płażek […]. Jego zdaniem dziś administracja znów nie obawia się przyjmować nowych osób.

– Nie zawsze zadania zlecone przez rząd można wykonać bez zwiększania zatrudniania. W ubiegłym roku gminy musiały tworzyć stanowiska asystentów rodziny – wyjaśnia Jan Krówka, burmistrz Głubczyc. Jego zdaniem urzędników będzie jeszcze więcej, gdy od 1 lipca 2013 r. samorządy będą musiały zatrudnić księgowego i poborcę podatkowego do realizacji obowiązków nałożonych przez ustawę śmieciową […].

Sytuacja nieco lepiej wygląda w administracji rządowej. Na przykład w urzędach wojewódzkich przybyło w ubiegłym roku zaledwie 35 etatów. A to oznacza, że łącznie jest ich 11,3 tys.

Biorąc pod uwagę zatrudnienie wszystkich urzędników w całej administracji, można ustalić, że liczba zatrudnionych w niej osób na koniec 2012 r. wyniosła ponad 436 tys.

Źródło: A. Radwan, *Znów rośnie liczba samorządowych urzędników. Gdzie przybyło najwięcej etatów?*, 13.05.2013, http://serwisy.gazetaprawna.pl

A. Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F – jeśli jest fałszywa.

1.	Raport NIK spowodował trwałe odwrócenie tendencji w liczbie zatrudnionych urzędników w latach 2010–2012.	**P**	**F**
2.	Im wyższy szczebel samorządu terytorialnego, tym bardziej wzrastała w nim liczba urzędników w latach 2011–2012.	**P**	**F**
3.	W 2012 roku marszałkowie województw zatrudnili więcej nowych urzędników niż wojewodowie.	**P**	**F**

B. Podaj przykład rozwiązania prawnego sprzyjającego zatrudnianiu nowych urzędników gminnych.

……..…….

Zadanie 32. *(15 pkt)*

Scharakteryzuj ustrój gminnych organów samorządu terytorialnego w Rzeczypospolitej Polskiej i oceń jego funkcjonowanie, wskazując mocne i słabe strony. Zaproponuj działania na rzecz poprawy funkcjonowania tego ustroju. Odwołaj się do materiałów źródłowych z zadań 28–31.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	**Nr zadania**	**30.**	**31.**	**32.**
	Maks. liczba punktów	**2**	**4**	**15**
	Uzyskana liczba punktów			

BRUDNOPIS *(nie podlega ocenie)*